

1982. MÁJUS **kisdobos**

Pákolitz István

Május

Május, május,
harangvirág-álom;
kotnyeles kis tengelice
lombosodó ágon.

Május, május
érlelő nap csókja;
bajuszpödri búzakalász
anyás ringatója.

Május, május,
arany-üllőn zengő
kalapácsod gyémánt-szikrás
csillagos jövendő.

Május, május,
rózsa-virulásod
bíborszirom-záporában
fürdesd a világot!

Simon István

Modern családi kör

Négyen vannak: férj, feleség
és két gyerek, a két kicsi.

Reggel ötkor kész az ebéd.
Az apa magával viszi.

Az asszony hétre megy (Közért-
alkalmazott), gyerekeit

fölpakolja — egy bölcsődét
keres meg és egy napközit.

Kifárasztja a villamos,
elég gond a család, gyerek.

Hányszor késő éjszaka mos.
Mégis megy — kell a kereset.

És dolgoznak; jár a fűrész,
a férje bútorasztalos,

ő pénztáros; ragyog a pénz
kezében, s összead, szoroz.

Olykor, ha kevés a vevő
gondolatban szépet mível:

eljátszik homokkeverő,
totyogó gyerekeivel.

Férje, míg tűnődve megáll
s elszív egy görbe Kosutot,

egyszerre észreveszi, már
a városon végigfutott,

zöld-tetejű, zord-homlokú
paloták, bankházak fölött.

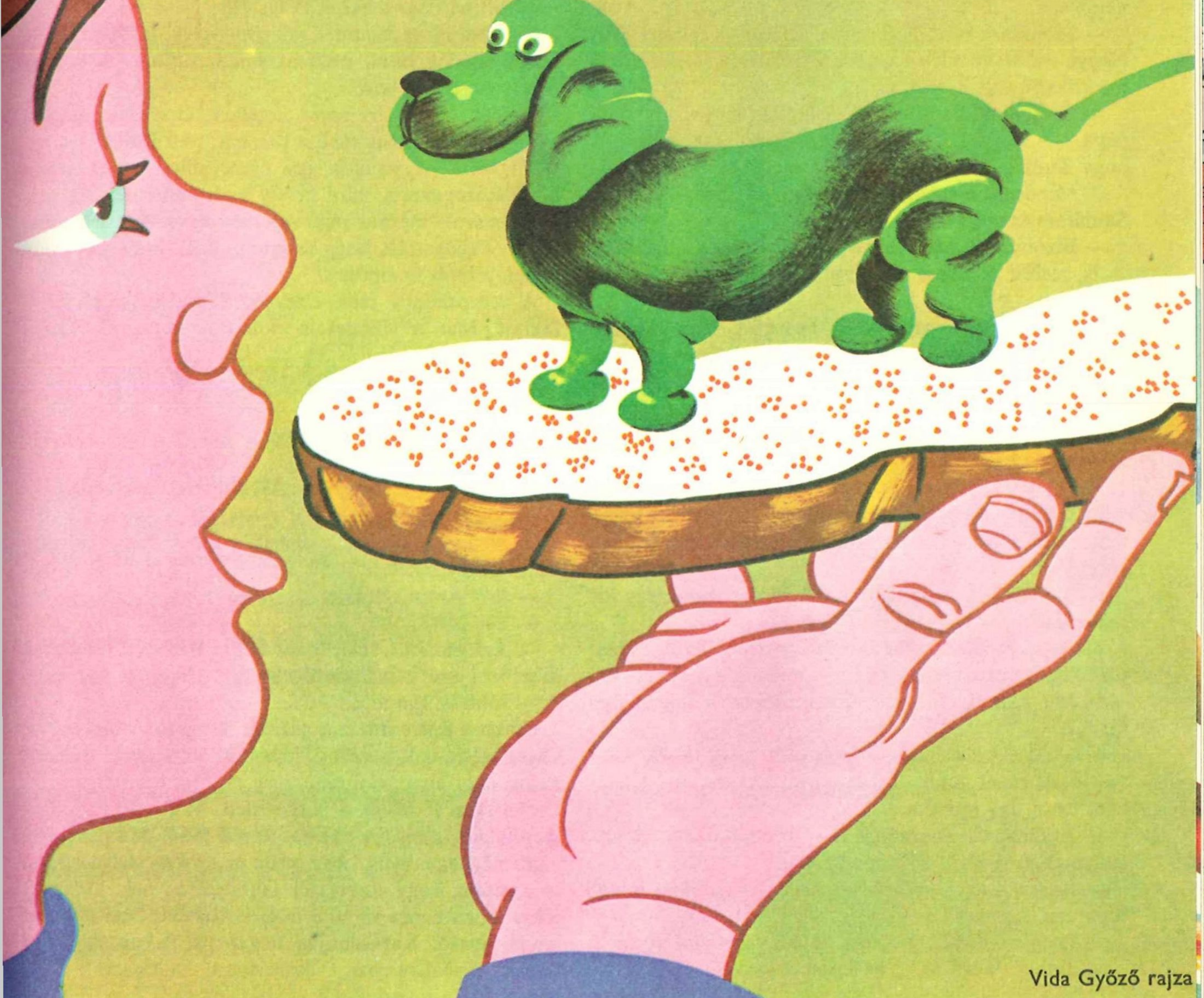
S így, amíg csahol a gyalu,
kasszába hulló pénz csörög:

valahol — vaj, ki tudja, hol,
ki sejti, meddig és mitől? —

nagy ívben, láthatatlanul
húzódik a családi kör.

Világgá mentem

Nagy Katalin: Nagyszülői-buli

Vida Győző rajza

Öcsi megintcsak nem ment világgá. Csak az utcára ment a kutya miatt. Alig érték el a fáig, Csaba is jött utánuk.

— Öcsi várjál! Mondok valamit.

— Ne mondd!

— De mindenki mondja...

— Akkor se!

— Éhesek vagyunk. Ezt akarom mondani.

— Ja! Én is.

Rohantak föl mind a hárman. Mert az ilyen fontosabb dolgokat a kutya is érti, ösztönből.

Nagyi a zsíros kenyereket kente a konyhában, nagypapa meg nézte őt.

— Ezt jól időzítettük — állapította meg, amikor a fiúk bejöttek.

— Nagyanyám, te gondolatolvasó vagy! — lelkendezett Csaba.

— Mást is készíthettem volna, ha valaki megkér rá — mondta Nagyi kicsit sértetten.

— Nincs ennél jobb, Nagyikám! Vihetem? — Csaba már nyúlt is a tálcáért.

— Az első adag a kicsiké — figyelmeztette nagypapa — Mondd nekik, hogy ez az ünnepi torta.

— Akkor fel is díszítjük. Tegnap gyurmáztam — mondta Öcsi, és rátette a tálcára a cső-kutyát.

— Ugyan Öcsi! Mégha marcipánból lenne — ellenkezett Nagyi.

— Mindegy az a kicsiknek. Játék-játék. Hadd vigye! — döntötte el nagypapa a vitát.

— Mondd meg Pirinek, hogy a kutyát én küldöm — kiabált Csaba után Öcsi — Mindjárt jövök én is. Hozom nektek is a kaját.

— Mégiscsak kellene egy kis hagyma rá — vélekedett nagypapa.

— Mondtam már, hogy nincs itthon — mérgelődött Nagyi. — Menjen föl valaki Zsolt-nagymamához. Kérjen kölcsön tőle holnapig.

— Én bizony nem merek — vallotta be gyorsan nagypapa. — Megbántódott délután. Mert azt mondtuk, hogy Zsoltika kornyikál.

— Mindenki megbántódott valamiért. Veszekedtünk. Sajnálom és szégyenlem is.

— Bizony kár. Mert áthívhatnánk Róka szomszédot. Ő is szereti a zsíros kenyeret. Azt mondja rá, borkorcsolya.

Öcsi hallgatta a nagyszülők beszédét. Most kellene megmondani, hogy őmiatta volt az egész. Ő hívta össze a lakógyűlést. Csak azért, hogy Nagyi lássa... Férfidolog lenne ez is. De ma már volt ilyen.

Füttyentett a kutyának, inkább körbeszaladták a házat. Először Róka bácsinak csöngetett.

— Hát te nem vagy a bálban? — csodálkozott az öreg.

— De ott vagyok. Csak most üzenetet hoztam. A nagyapám üzeni, hogy tessék átmenni hozzánk borkorcsolyázni.

— Nocsak? Mi is mulatozunk? Akkor viszek egy kis borocskát.

Zsolt nagymama csak sokára nyitott ajtót. Vizes törülközőt viselt a fején, mint a nomádok a sivatagban.

— Mit akarsz már megint? Szétreped a fejem, úgy fáj...

— Csókolom! Kéreti a nagyanyám, hogy tessék valamit zongorázni nekik. És a nagyapám szeretné tiszteletét tenni. Így mondta.

— Átjönnének hozzám? — csodálkozott Zsoltnagymama. A törülköző leesett.

— Igenis. Csak tessék hívni őket. Róka bácsi is nálunk van.

— Istenem, de régen voltak nálam vendégek...

— Tetszik látni! Most itt lesz a nagyszülők bulija.

Ivánka bácsi volt még hátra, indulás! A lépcsőházban összefutott Pirivel.

— Már mindenütt kereslek Öcsi. Köszönöm a jópofa kiskutyát, amit küldtél nekem.

— Szívesen.

— Ugye nem haragszol, hogy odaadtam a kicsiknek? Annyira kérték.

— A tied volt Pirinkó. Azt tehetsz vele, amit akarsz.

— Nekik adtam. Hogy befalták!!

— Hűha...

— Mégiscsak haragszol te Öcsi, látom én.

— Á, nem. Csak a kutya gyurmából volt. Azért baj...

— Hát nem marcipán? Én azt hittem, te jó isten... — most Piri készült sírni. Jól beosztották egymás közt.

— Nem sok jutott egynek — vigasztalta Öcsi — Még szerencse, hogy daxlit gyúrtam, és nem bernáthegyit. Gyere, megitatjuk őket, az jót tesz. Ivánkánál van szódavíz.

Ivánka bácsit könnyen megtalálták. Az ajtóban állt, az óráját nézte persze. Lehet, hogy fel is húzta fél kilencre a csengőjét.

— Ivánka bácsi tessék felmenni Zsoltékhoz. Ott várják.

— Mi baj már megint, te Öcsi?

— Most nincs semmi. Csak meghívták. És kérik, hogy tessék szódát vinni, mert az nincs otthon. És Ivánka bácsinak mindig van.

— Van. Mert én nem röstellem cipelni a boltból az üveget. Más meg csak a patront, patront...

Mikor a nagyszülők így összegyűltek, Öcsi olyan büszkeséget érzett, mint tavaly a sérvműtétnél. Az osztályban senki másnak nem volt még sérve. Azt se tudták, mi az. Találgatták, hogy valami új játék vagy gép, talán olyan, mint a komputer.

A receptkönyv csak este jutott eszébe, amikor lefeküdt. Már a villanyt is eloltatták velük, és Csaba nagyon szuszogott.

— Ssssz! Csaba! Alszol?

— Igen.

— Akarok valami kérdezni.

— Holnap.

— Nem udod, Nagyi megtalálta a receptkönyvet?

— Miért? Elveszett?

— Nem úgy értem... figyelj már! A receptkönyvre írtam neki üzenetet.

— Ja?! Azt megtalálta.

— És? Mit szólt?

— Azt mondta, meg fogsz bukni írásból. Nem bírta kibetűzni amit odakapartál.

— Jobb is, tudod...

Csaba a fejére húzta a párnát. Befejezte a tárgyalást. Olyan nagy volt a csönd, hogy Öcsi majdnem elaludt. Pedig nem akart elaludni, még egy fontos dolga volt. Csaba nem mozdult a párna alatt; vagy elaludt, vagy megfulladt, vagy be akarja csapni csak. Mindenesetre várt még egy ideig. Nézegette a szobát. Olyan kicsi ez a szoba, hogy elnevezték lakószekrénynek. De azért jól elférnek benne mind a négyen: Csaba, Öcsi és a két madárijesztő. Karácsonyra nagypapától kapták a két fogast. Csőállványok, összevissza hajlítgatva, hogy legyen helye a nadrágnak, kabátnak, sapkának. Ha rárakják a ruháikat, épp olyanok, mint két madárijesztő. Szilvia fél is tőlük, nem mer bejönni egyedül. Az egész rémes rendrakásból ez az egyetlen haszon.

Nem is kellett fölkelnie, az ágyból elérte az asztalt. Átemelte magához az írógépet. Csaba ottfelejtette még délután, bennehagyta a papírt is, két példányt.

Az utcai lámpa jól bevilágította az egész szobát. Öcsi írni kezdett a neonfényben. Szépen lassan ütögette a betűket.

VILÁGGÁ MENTEM

Hibátlanul sikerült. És ezt majd el tudják olvasni biztosan! Nem most, persze. Majd akkor, ha megint világgá megy. Valahogy szeret világgá menni. Az a legjobb benne, amikor az ember visszajön.

Keresztes Dóra rajza

Turcsány Péter

A jégeső sámánja

Szomjas a föld, eső,
szomjas a virág, eső,
itasd meg a földet, a füvet, a fát, eső,
szomjas a szilvafa, eső,
szomjas a tenyerem, eső,
megitatom a mackóimat, eső,
esőt csinálok helyetted, eső!
Jaj, jaj,
ne törd össze a házat, eső,
ne törd le a szilvafa ágait, eső,
ne törd össze az ablakot, eső,
ne dobáld jéggel a cicát, eső,
elpusztítalak, eső,
csitulj le, eső,
ne verd be a padlást, eső,
mindnyájan félünk tőled, eső,
ne áraszd el a szobát, eső,
ne gyere be a küszöb alatt, eső,
menj vissza, eső,
menj vissza, mert én csináltalak, eső!
Tálkába szedem a jégdarabokat, eső,
hűtőbe rakom a jégdarabokat, eső,
menj vissza, mert megdobállak jégdarabokkal, eső,
letörlöm az ablakot, hogy lássalak, eső,
elpusztítalak, eső!

Kántor Zsuzsa

Mikor kezdődik?

Görög Júlia rajza

Ültünk a padláson, Patyu meg én. Ő a Hatos néni unokája volt és egyik legrosszabb gyerek a házban. A másik én voltam. A Hatos nénit azért hívták Hatos néninek, mert a hatos számú lakásban lakott a folyosón. És vele a Patyu.

— A nagymamája mindent ráhagy — mondták a házban —, azért olyan rossz, a Mityut is ő rontja el.

Mityu — az voltam én. De engem nem kellett elrontani, elég rossz voltam magamtól is. A vad ötleteket mindig én dobtam be. Ő meg csak rábólintott: csináljuk! Ha nagyon vad volt az ötlet, leszegte a fejét: HETES! — ami azt jelentette: úgyse sikerül.

Mert ennyit tudtunk már. Hogy a Hetes a Hatoson túl van. Tízig ismertük a számokat, meg néhány betűt is úgy-ahogy. Az iskola még előttünk volt. Ahol jó és rossz pontokat osztanak. Éppen erről volt szó ott a padláson, erről beszéltünk egy keresztgerendán lovagolva. A keresztgerenda egyszer ló volt, máskor autó vagy helikopter, megint máskor bástyafal. Akkor éppen ló volt és lovagoltunk. Egy kastély felé, és Patyu csak úgy mellékesen megjegyezte: az öregkirályné megkért, hogy ha belépünk, akkor legyünk jók. Mert az egy Olyan kastély. — Jó — mondtam —, próbáljuk meg. — Rábólintott, és lovagoltunk tovább. Még néhány sárkánnyal meg kellett vívni, míg a kastélyba érünk; ez még a mi világunk volt és teljes szabadság. De az elhatározás megvolt és az iskolára vonatkozott, hogyha megkezdődik, akkor jók leszünk. Mert mindenki a Hatos nénit hibáztatja a Patyu miatt. Én is eleget hallottam otthon, hogy új élet kezdődik, ezt véssem jól az eszembe. Nem ígértünk semmit, se ő, se én, de a jószándék megvolt, és az se csekélység.

Kicsik voltunk, de vaskosak. Mindig feltört térddel, mindig összekarmolászva. Harcosok, sárkányölők.

Egyszercsak ott ültem egy padban. Meredt — moccanatlanul. Két paddal előttem a Patyu, ő is ugyanúgy, pedig lökdösték jobbról-balról. A gyerekek zsibongtak, szól-

tak hozzám, de nem feleltem. Itt nem szabad beszélni. Itt jónak kell lenni. Vihogtak körülöttem, valaki azt mondta: nézd, ez megkukult! De nem mozdultam. Valaki összeborzolta a hajamat. Valaki megcsiklandozott: mi vagy te, szobor? — Majd meglátjuk! — Vonalzó villant, valaki orrba ütött. De akkor odaugrott a Patyu: elég volt, ne hagyd magad! — Abban a pillanatban pattantam én is és hajrá — vad verekedésbe kezdtünk: hullott körülöttünk az ellenség, csépeltük, kaszaboltuk, mint a sárkányokat. Ott álltunk győztesen egy pad tetején, mikor belépett az osztályba a tanító néni:

— Mi megy itt?

És egyenesen hozzánk és csóválja a fejét:

— De rosszak vagytok!

Aznap délután fent ültünk a padláson megint.

A keresztgerendán.

Akkor éppen helikopter volt és Patyu a vezetőülésen. Bárcsak jó magasra szállna, és nagyon messzire. Akár vissza se jöjjön többet! Mi az, hogy jónak lenni? Hogy kell azt csinálni egyáltalán? Odakint szürkült, mindenféle árnyak lebegtek az oszlopokra kötözött szárítóköteleken. Patyu még nem nyúlt a kormánykerékhez. Hátraszólt:

— Mi már akkor jók voltunk, mikor még nem kezdődött el semmi. Érted? Elsiettük. Pedig ki tudja, meddig fog ez tartani? Míg a világ — világ?

— Persze — mondtam komoran.

— Hetes — szegte le a fejét Patyu —, úgyse sikerül.

Kisbicskával farigcsálta a keresztgerendát, ami helikopter volt akkor éppen. Törte a fejét. Végre eszébe jutott valami:

— Hamarabb kezdtük el, ugye? Hát akkor hagyjuk is abba hamarabb.

Nagy kő esett le a szívemről. Felderengett a padláson a fény, átmelegítette a levegőt, ami olyan nyirkos volt előbb:

— Akár most mindjárt, ha egyszer hamarabb kezdtük el!

Felém fordult. A vállát vonogatta, széttárta a kezét:

— Így igazságos, Mityu.

Láttam, hogy ő is nagyon megkönnyebbült. Beindította a helikoptermotort és a legnagyobb sebességre kapcsolt:

— Indulás!

És repültünk. Az ég szépséges csillagai és milliónyi rossz-pont felé.

Csorba Piroska

Pa-piroska

Jaj de sápadt
Pa-piroska,
fessük be őt
szép pirosra!

Tán szemérmes,
hogy pirul?
kérdezem őt
papirul.

Pironkodik
Pa-piroska,
a ceruzám
pirosozza.

Unom már e
sok pirost,
eltépem a
papirost!

Budaházi István

Nagymamám ujja

Nagymamám ujja
öt lovacska.
Fut végig kabátom
rétjén.
Fut az öt lovacska,
gyűszű a patkója,
megkerült királyfi
gombom
tű-leánykával —
összeházasítja.

Barcs János

Húgoméknál

Este van.
Szellő a kertben
Virágot ingat
Húgom a szobában
Gyermeket ringat.

Hajnallik.
Megáll a szellő
Virág se ring.
Sír a kisbaba:
Nedves az ing.

Tarbay Ede

Felhő táncol

Felhő táncol az ég alján,
öt pici bodra öt kislány.

Nap tüze fényes hajfonatuk,
szél-fiú fűz rá gyöngykoszorút.

Galamb röppen a vállukról,
tollpihe hullik a szárnyukból.

Öt pici táncos felhőlány
nevet és dalol az ég alján.

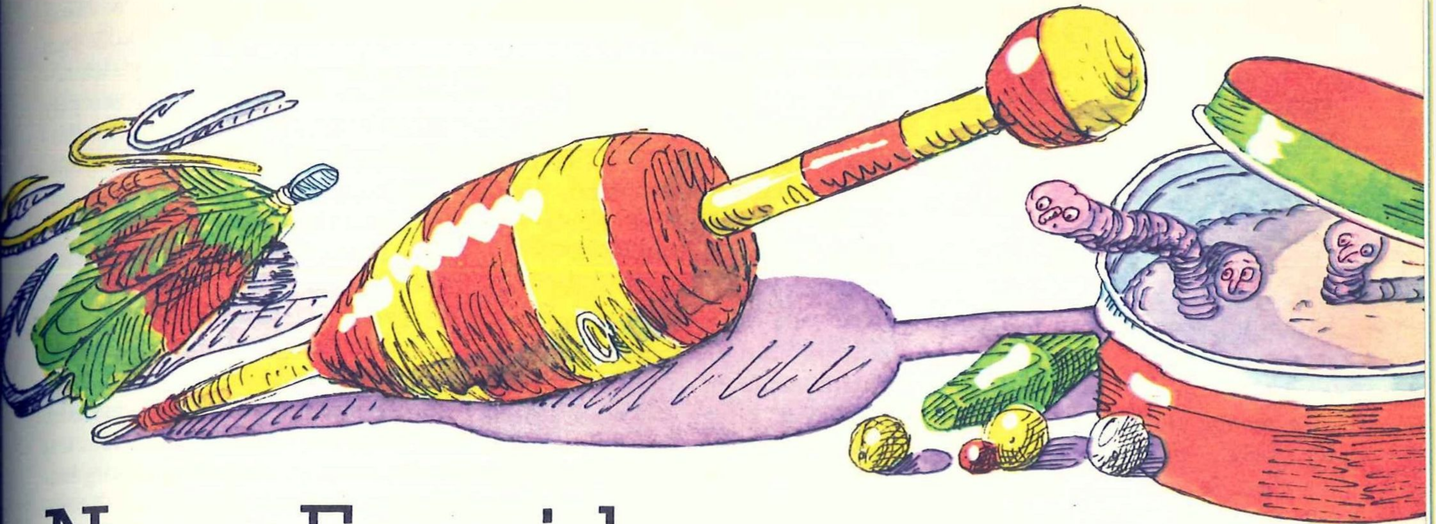
HORGAS BÉLA

A kötélen most éppen Rozál táncol át

No lám csak, ő meg itt Rozál, és a kötélen táncol át most éppen, bal kezében (jobbról) esernyő, kék-lila, jobb kezében (balra) régimódi, barna bőrtáska leng, de hova tűnt fűzöld tetejű, karimás kalapja? S egyáltalán: ki ez a Rozál? A két madár meg a sárga félhold mit keres a képen — éppen? És a hölgy a kötélen, vagyis a képen, épen ér-e át s ha átér, hova ér? Fúj a szél. Sétálunk a térben. Rozálnak persze könnyű, hiszen tündér, és meggypiros rajta a ruha — rajta hát, Rozál! S megy Rozál a kötélen át, a télen át, a nyáron át, és odaér, mert Rozál könnyebb a könnyűnél, de hova lett fejéről a tengerkék kalap, és a kalapról a karima hol van? Hahó, Rozál! Állj meg, Rozál! Vezess, Rozál, mert itt vagyunk, se esernyőnk, se madarunk, és fúj a szél és megy a tél vagy jön a nyár, az évszakok közt sétikál, sőt csavarog, és gyalog jár csak ő, gyalog, legfeljebb cipőben, esetleg kötélen éppen s mindig épen ér oda — de hova lett fejéről a tengerzöld karima, és a karimáról a kalap?

A rajzot **Horgas Ádám** készítette

Nagy Franciska
Hajnali horgászat

Sötét volt odakint. A korán kelő erdei pacsirta is az igazak álmát aludta még, amikor az ébresztőóra csörömpölni kezdett.

Zsófi dühösen rúgott egyet a takaró alatt, a másik oldalára fordult és aludt tovább.

— Nagy horgász! Ébresztő! — rázogatta a vállát édesapja, de Zsófinak sehogysem akarózott felkelni. Morgolódva tiltakozott a rázogatás ellen, pedig este még izgatottan készülődött a hajnali horgászatra. Új horgot kötött a botjára, nagy gombóc csalinak való paprikás kenyeret gyúrt, és fogadkozott, hogy amint megnyekken a vekker, kipattan az ágyból, gyorsan felöltözik, bekapja a reggelit, és máris mehetnek a vízpartra. Zsófi gyakran elkísérte édesapját, egyre ügyesebben bánt a bottal, damillal, orsóval, a nyár elején fogott is néhány keszeget, de az utóbbi hetekben hiába áztatták a horgot. Meleg nyáridő volt, nappal nem jártak a halak, csak a késő esti vagy a kora reggeli órák ígértek zsákmányt.

— Na jó, akkor egyedül megyek — mondta Zsófi apja, és elindult az ajtó felé.

Zsófi erre mégiscsak felneszelt. Borzas fejjel felült az ágyon, álmosan meregette a szemét, aztán megszólalt:

— Hóóógyisne!

Kikászálódott az ágyból, s öltözködni kezdett. Az álmosságtól alig látott. Fordítva húzta fel a pulóverjét, s a tornacipő madzagjába végképp belegabalyodott. Míg édesanyja kibogozta és megkötötte a cipőfűzőket, Zsófi csaknem újból elaludt, de magához tért egy kicsit, amikor a lavórból hideg vizet locsolt az arcára.

A két horgász gyorsan megreggelizett, s az alig derengő hajnalban nekivágott a Balaton-partra vezető másfél kilométeres útnak. Zsófi eleinte álmosan, dideregve baktatott a harmatos fűben, de mire a falun át kanyargó köves úton a vízpartra értek, vidáman ugrándozott és nevetgélt.

Átkeltek a vasúti töltésen, s a nádfedeles, roskatag csónakház mellett letelepedtek.

A keleti égbolt lassan világosodott. Rózsaszín fények úszkáltak a Balaton tükrén, s egy kakas is elkukorékolta magát a faluban. Zsófi a paprikás kenyérből egy csipetnyit a horgára tűzött, s behajította a vízbe. Jól sikerült a dobás, a póta ott sejlett a vékony kákatövek közelében.

A hajdani csónakkikötő maradványai gátat alkottak az öbölben. Zsófi édesapja a nádas szélében tanyázó pontyokra fenekedett, s a billegő, bizonytalan köveken bemerészkedett, ameddig csak lehetett. Nagyot csobbant az ólomnehezék, amikor a kukoricával csalizott horgot bedobta, aztán sokáig csend volt.

Lassan ébredezett a nádi világ. Vadkacsák riadtak fel a part közelében, s nehézkes szárnycsapásokkal repültek a nyílt víz felé. Vízimadarak kiáltoztak a nádrengetegben, s apró halak fodrozták az öböl tükrét. A szürke ég percről percre fakult, s a keleti parton ülő párafelhő mögül elődugta vöröslő fejebúbját a Nap. Zsófi ámultan nézte, hogyan emelkedik egyre feljebb az égen.

— Zsófi! A pótád elmerült! — szólt át édesapja a kőgát végéről.

Zsófi nagyot rántott a botján, de hiába. Érezte, hogy a hal már nincs rajta. Feltekerte a damilt, s míg újabb kenyérgalacsint tűzött a horogra, morgolódott:

— Mert egy kicsit nem néztem oda... A kenyeret megette, a horgot meg kiköpte...

Bedobta a horgot. A póta most az öböl közepén bukkant fel a vízből. Zsófi összeráncolt szemöldökkel, mereven nézte percekig a pirossal csíkozott fehér pótát, de az meg se moccant. Prüszkölés, csobogás hallatszott. Zsófi oldalra kapta a fe-

jét. A víz alatt egy szürkésbarna nagy állat úszott, s kacsázó mozdulatokkal a kőgát felé tartott.

— Jaj, apu, mi ez? Vigyázz! Odamegy! — kiáltotta Zsófi ijedten, és elejtette a botot.

Édesapja a kiskutya nagyságú állatra pillantott, s visszakiáltott Zsófinak:

— Pézsmapocok, ne ijedj meg tőle. Itt lakik a kövek között, már láttam néhányszor... Hajnalban meg este járkál.

— Nem harap? — kérdezte Zsófi még mindig megszeppenve. Vízisiklót, békát, piócát gyakran látott a vízben, de ilyen nagy, prémes állatot még soha. Nem csoda, hogy megijedt tőle.

— Növényeket eszik — mondta az édesapja —, de elkapja a békát, kis halat, vízbe esett szöcskét, bogarat is. Kedvenc csemegéje a kagyló.

A nádasból kopott ladik bukkant elő.

— Horgászokat szerencsére nem eszik. Adj isten! — köszönt Zsófiéknak a ladikban közeledő öregember. Egy pillanatra kiemelte a vízből az evezőit: — Kapnak a halak?

— Nem kapnak — legyintett Zsófi apja.

Az öregember köszönést intett a kezével, s megmarkolta az evezőket. A kopott, lapos fenekű ladik meglódult, s V alakú barázdát húzott a vízen. Az öreg horgász bevezett a hínárfoltok közt meredező cölöpjéhez és kikötötte a ladikot.

Zsófi a pótájára pillantott. Meglepetten látta, hogy az egészen a víz szélében úszik, el-elmerül, megbillen. Izgatottan felkapta a botot, bevágott, de csak az üres horgot rántotta ki a vízből. Gyorsan felcsalizta, bedobta megint, közel a parthoz. Alig bukkant elő a póta, máris táncba kezdett, ide-oda billegett a víz tükrén. Zsófinak gyanús lett a dolog. A keszeg nem így kap a horogra, a csalit elcsenő apróbb halak sem lökdösik ennyire a pótát. Gyanakvó arccal, óvatosan a víz fölé hajolt. Valami szokatlan formájú halra, vagy kisebb víziszörnyre számított, de amikor látta, hogy egy kövér tavibéka ügyetlenkedik a póta körül, nagyot nevetett. A pöttyös hátú béka a damilra fűzött söréttszemeket csipkedte, melyek nehezékként szolgáltak Zsófi horgászszerszámán. A béka sorra bekapdosta és kiköpködte az ólomgolyócskákat, sehogy sem tudott belenyugodni, hogy ehetetlenek. Makacsul cibálta egy darabig Zsófi szerelékét, aztán hatalmas rúgásokkal, csalódottan eltempózott a vízben imbolygó nádtövek közé.

A nagy nevetésben Zsófi csak most vette észre, hogy édesapja egy horogra akasztott halat vezetget a nádas szélében. A bot vége erősen meghajolt, ahogy óvatosan tekerte a zsinórt, s igyekezett a halat a kőgát közelébe kényszeríteni. Zsófi ledobta a botját, s a billegő köveken izgatottan lépdelt befelé. A hosszú nyelű merítő szákot felkapta, a vízbe dugta és ügyesen a horog végén vergődő ponty alá merítette. A hálóval kiemelték a halat, leakasztották a horogról, a merítőszák nyelére vésett rovátkákhoz mérték, aztán Zsófi legnagyobb bánatára visszadobták a vízbe.

— Ekkora nagy hal, és nem szabad kifogni? Nem igazság! A farka miért nem számít bele a mérésbe? Csak egy centivel volt kisebb! — nézett Zsófi méltatlankodva az elúszott ponty után.

— Igazság, nem igazság, ez méreten aluli volt. Majd kifogjuk jövőre — mondta az édesapja, és újabb kukoricaszemet tűzött a horogra.

A Nap már jócskán feljebb rukkolt az égen. Összezsugorodott, kifényesedett, és vakító fénycserepekkel szórta tele a Balaton tükrét. Halszagú szellő bizonytalankodott a parton, billegtette a fűzfák ezüstzöld levelét, s apró fodrokat borzolt a vízre. Fehér szárnyú sirályok szálltak a víz felett, rekedt kiáltozásuk messzire hallatszott.

A lába alatt megzöttyenő, tocscsanó köveken Zsófi kiegyensúlyozott a partra. A botjához ballagott, elrendezte a horgot, csalit tűzött rá és bedobta. Nézte a fodrozódó vízen táncoló pótát, de figyelme újra meg újra elkalandozott. Hosszú farkú tücsökmadár szállt egy nádszál tetejére, és pirregő éneklésbe kezdett. Még javában fújta a nótáját, amikor ezüstös villódzással apró halak fröcscsentek szét az öbölben, kiugrottak a vízből, úgy menekültek a rájuk vadászó kősüllő elől. A közelben álló öreg fűzfa ágán odú nyílása sötétlett. Fehérpettyes, fekete seregély lakott benne, és a fiókáit etette. Percenként elreppent a falusi kertek felé, s csőrében nagy, barna szárnyú rovarokkal tért vissza. A nádas szélében néha felvartyogtak a békák. Zsófi megpróbálta utánozni őket, s egy-egy jól sikerült kísérlet után a békák felelgettek neki. Vízisikló szürke feje bukkant fel az öbölben. Fiatal példány volt, alig hosszabb fél méternél. Tapasztalatlan lehetett még, mert a vízbe lógó horgászzsinórt molnárkának nézte. Többször odakapott, ahol a damil apró barázdákat húzott a víz tükrére, aztán gyors testkanyarulatokkal elúszott a kákasziget felé.

— A halak bezzeg oda se szagolnak... — kezdte a zsörtölődést Zsófi, de elakadt a szava, mert a póta elmerült. Megrántotta a botot, és boldogan érezte, hogy a zsinór megfeszül, mintha kőbe akadt volna. Gyorsan tekerni kezdte az orsót, de a horog végén vergődő, erős hallal nehezen boldogult. A hal nagyokat rántott a zsinóron, menekülni akart mindenáron. A bot vége begörbült, s a zsinór néha kerregve lefutott az orsóról. Zsófi izzadt tenyérrel szorongatta a botot, erőlködve forgatta az orsó karját, s hosszú percekbe telt, míg a partra kényszerítette zsákmányát, egy ficánkoló, ezüst színű keszeget.

— Idenézz apu! Micsoda óriási keszeg!

— Szép dévért fogtál! Lesz ez vagy fél kilós! Tedd a szákba — mondta az édesapja.

Zsófi büszkén akasztotta le zsákmányát a horogról. Ilyen nagy halat még sosem fogott! Kezében a vergődő, csúszós dévérrel a fagyökérhez kötött tartószákhoz sietett, s amikor baleset nélkül beletette, s vízbe lógatta, megkönnyebbülten felsóhajtott. Kétszer is megesett már, hogy a fickándozó hal kipottyant a markából, s mire utánuk kapott, s lejtős parton dobálva magukat, visszacsúsztak a vízbe, s vad iramodással tűntek el a mélyben.

— De jó, hogy korán keltünk!

Ekkora nagy halakat lehet hajnalban fogni! — mondta Zsófi. — Kár, hogy nem látta az anyu! El sem hiszi, hogy én fogtam ezt az óriási keszeget!

— De, elhiszi — mondta az édesapja. — Különben jobb, hogy nincs itt, mert addig sajnálgatná ezt a szegény halat, míg visszadobnád a vízbe...

— Azt már nem! Hazavisszük és fölfaljuk! — toppantott Zsófi harciasan.

Édesapja csodálkozva ránézett, de nem szólt semmit, csak magában elmélkedett azon a furcsa vadságon, ami Zsófiból kitört. A szelíd, minden halott lepkét és ázott bogarat sajnáló kislányból, honnan bújt vajon elő ez a zsákmányát féltő, éhes vadember?

Órákig álltak a vízparton. Zsófi apja megakasztott még két pontyot, de mindegyik méreten aluli, retúrponty volt, visszadobta őket a vízbe. A pontyokkal nem kísérletezett tovább. Átszerelte a horgászkészségét keszegezőre, s háromnegyed óra alatt még nyolc keszeget fogtak. Dévéreket, két szilvaorrút és egy szép vörösszárnyú keszeget is.

A Nap melegen sütött, Zsófi kabátja, pulóverje rég a parton hevert, a horgásztarisznya tetején. A liget túloldalán benépesült a strand, s a víz felett fehér vitorlások lebegtek.

Kilenc óra tájban összeszedelőzködtek, és felballagtak az Öreghegyre. Zsófi büszkén mutatta mamájának a hatalmas dévért, s az egyik szilvaorrút:

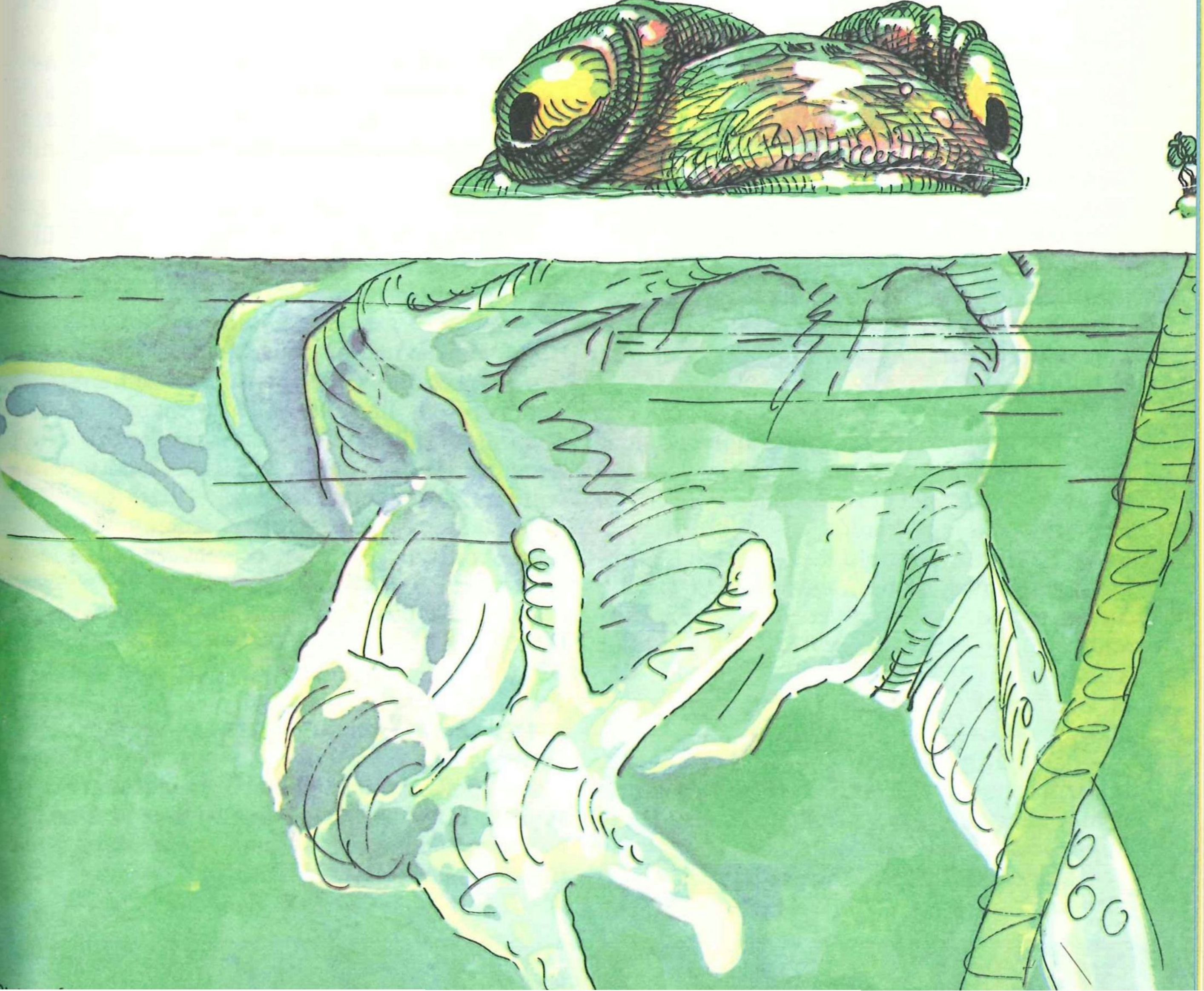
— Ezeket én fogtam, anyu!

— Igazi halász lettél Zsófi! — mondta az édesanyja, s késeket, tálakat vett elő, aztán egy vödör vízzel, s a zsákmánnyal a kerítés mellé, a haltisztító deszkához vonultak.

A halak illata darazsakat csalt elő a bozótosból, s perceken belül vagy húszan döngtek Zsófiék körül. Erőszakosan rávetették magukat a levágott halfejekre, s a kezükben tartott halakra is. Zsófi elmenekült. Édesanyja hadonászva, a darazsakkal viaskodva fejezte be a halak tisztítását. A kilenc keszeget a présházban még egyszer megmosták, bevagdosták, megsózták, s levitték a hűvös pincébe.

Alkonyatkor tábortüzet raktak a kertben, s a csertuskók parazsa fölött ropogósra sütötték a halakat. Szőlővenyigét dobtak a hamvadó parázsra, s a fellobbanó tűz fényénél lassan, ízlelgetve ették a halakat.

— Ez a legfinomabb, és könnyű benne megtalálni a szálkát — mondta Zsófi, és elégedetten falatozott a zsákmányából. Édesapja ránézett. A tűz fénye egy maszatos, boldog kisgyerek arcán táncolt.

A Sziklamászó Gyalogkakukk

— Mi történik, ha egy víziló fölmászik a fára?

— ?

— Eggyel kevesebb lesz a földön. És, ha kettő mászik föl?

— Kettővel lesz kevesebb a földön.

— Nem, akkor kettő lesz a fán. És, ha három víziló mászik föl a fára?

— Nem tudjuk.

— Leszakad az ág.

Magyar Gyuri jót nevetett a saját átköltésű viccen, mit sem törődve azzal, hogy ez a kis kérdés-felelet már a régi, saját formájában sem volt az igazi. Minket sem zavart, mert sütött a nap és a pukkadásig tömött busz vidáman kanyargott velünk felfelé a hegyre. Csak dülöngéltünk ide-oda és semmiségeken nevetgéltünk. Bezzeg a szatyrok, hátizsákok! Álltak vigyázzban a lábunknál, s bennük a sok krumpli, hagyma, tarhonya, mint a cövek. Boldogan dülöngéltek volna azok is, de nem moccanhattak. Ki voltak ékelve kolbászrudakkal, késsel, kólás üveggel, szörpös flakonokkal. A maradék helyek meg kibélelve főtt tojással, szalámival és sok-sok péksüteménnyel, nehogy éhen vesszünk. Ezen az aggodalmon még a töppedt arcú tavalyi almák is kuncogtak a zsebünkben. Ők már csak oda fértek.

Megérkeztünk a Szamárcsúszdához. Ott tarkállott az egész csapat, mint minden majálison. Mi három versenyre neveztünk be: két játékos sportvetélkedőre és a főzőversenyre. Ha mást nem, egy kiadós, finom ebédet biztosan nyerünk, gondoltuk. A sporttal azonban, alighanem bajban leszünk. Ma tartják meg a tájékozódási futóversenyt, s ez azt jelenti, hogy Magyar Gyuritól és Asztalos Tomitól búcsút kell vennünk egy időre. Már el is indultak. Szatyraikat, tréningfelsőjüket a gondjaimra bízták és eltűntek.

— De hát a kullancsok... — kezdtem tiltakozni a nagy nekivetkőzés ellen, de ők már nem hallották. Így be kellett érnem Terka húgom bölcsességével:

— Amelyik kullancs megtalálja őket, azt ők is megtalálják és kibányásszák. Hallottam, hogy a tájfutók, de még az okosabb kirándulók is megrendezik a kullancsvadászatot útjuk végén: megszemlélik szabadon maradt bőrfelületüket és ezzel kész. Zuhanyozáskor már csak óvatosságból ellenőrzik, nem lóg-e rajtuk valaki.

— Sorakozóóó! — harsant a játékvezető hangja.

A fehér vonal előtt nyüzsgés, lökdösődés támadt. Mi is mentünk. Éppen elrendeződtünk, amikor hatalmas „ÉLJEN!” reszkettette meg a levegőt egy másik nyüzsgő csoport körül.

Csak nem a tájfutók közül jött vissza valaki? Megnéztem az órámat: fél tíz. Fantasztikus!

— Ki volt ez a Gyalogkakukk? — furakodott hozzám Terka, mert ő is hallotta, amikor a tájfutók versenybírája azt mondta: úgy tíz körül kezdenek majd beszállingózni a srácok.

Egyszerre csak odajött hozzánk Gyuri.

— Hát ezt hogy csináltad? — fogtuk körül rögtön, megbontva a sort. Szerencsére, a játékvezetőnk és a többiek is kíváncsiak voltak.

— Nem akartam, hogy valaki megelőzzön — közölte Gyuri természetes hangon. Csöppet sem lihegett. Kifújta magát, amíg a bírák könyveltek, mértek, ellenőriztek. Arca céklavörös, haja vizes, trikója tépett volt, szeme ragyogott.

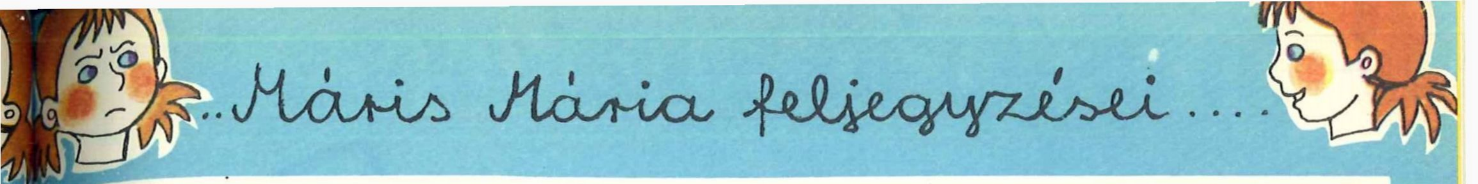
— Van, aki nem szalad, hanem az úttal takarékoskodva, okosan versenyez. Így is lehet nyerni. Én szívesebben futok.

— Árkon-bokron keresztül — toldotta meg Ördög Ildi.

— Hát... — húzta fel csupasz vállát Gyuri.

Tomi még nem jött meg. Sebaj. Nekünk Gyuri is elég.

A játékvezetőnket elhívták. Rövidesen megtudtuk, hogy eltűnt két másodikos. A kicsik a völgyben találkoztak, onnan indultak együtt utánunk, kényelmes sétaúton.

A két gyerek — amint ezt a szerencsésen megérkezők izgatottan előadták — nem bírt magával. Figyelmeztették őket, ne menjenek nagyon előre, ne szakadjanak el a többiektől, de ők nem hallgattak a jó szóra. Minden kiálló sziklát, meredekebb rézsűt meg kellett mászniuk. Végül már nem szóltak rájuk, csak igyekeztek szemmel tartani őket. Egy pillanat alatt tűntek el. Némi tanakodás után úgy döntöttek, tovább mennek. Azt hitték, a gyerekek hamarabb akartak feljutni a tetőre és már rég megérkeztek. De nem jöttek meg.

Haditanács következett. Gyuri elszaladt, méghozzá egyenesen Tomihoz, aki éppen befutott a célba, könnyedén, negyedikként. Amit beszéltek, nem hallatszott el hozzánk.

Újra kezdtük a sorakozást a vonalnál.

Derekasan versenyeztünk, de hiába. Tizedikek lettünk. Egyetlen csoportot tudtunk csak megelőzni.

Mi minden versenyt nagyon komolyan végigszurkolunk. Még az ipi-apacs hunyóban is, ha valamelyikünk kiesik a játékból, úgy megy le a színről, mint akinek elvette a tyúk a kenyerét. Ha meg a csoportversenyen veszítünk, az nálunk katasztrófa és ősi gyász legalább öt hosszú percig.

Most meg? Úgy fogtunk neki a tűzrakásnak, krumplihámozásnak, mintha nyertünk volna. Gyuriék, akikre, lám, nemcsak a játékban lehet számítani, hanem a bajban is, hozzánk tartoznak. Ügyesek, erősek. Ez pont olyan, mintha nyertünk volna. Vagy még jobb.

A bográcsban a megsűrűsödött paprikáskrumpli már az utolsókat pöfékelte, amikor Tomi és Gyuri előkerült a kisfiúkkal.

A két gyerek egy magas, kúpszerű sziklán csücsült, mintha Gyuriékat várták volna, pedig csak nem mertek lemászni. A felkapaszkodáskor még jól szolgáló kiszögellés szinte magától leomlott alattuk. Nem volt visszaút.

Tomi látta a gyerekeket, mikor a célba igyekezett, de akkor még nem gondolta, hogy a csapathoz tartoznak. Nem kellett hát keresniük a két másodikost, csak a lesegítésük okozott némi gondot. Az erős téli fagyoktól, tavaszi esőktől omlékony mészkőszikla nem volt biztonságos. Tomi minden talpalatnyi helyet megvizsgált, csak aztán lépett rá. Gyuri szorosan a nyomában maradt. Amikor már nem tudtak feljebb mászni, Tomi a meredek falhoz lapult, lábát jól megvetette, kezének biztonságos helyet keresett. Gyuri ezután a vállára állt, így érte el a megszeppent kisfiúkat. A lemenet négyesben még lassabb volt a megbolygatott sziklán. Minden mozdulatra mészkődarabok görögtek lefelé szaporán, szigorú figyelmeztetésül: ne engedj mindenféle szikla csábításának!

Tomiék mindezt csak nekünk mesélték el, ebéd után. Sajnálták a kicsiket, régebbi önmagukat. Elég volt nekik az ijedtség, gondolták, mi meg tökéletesen egyetértettünk velük. Nagyon jólesett teli bendővel, a fűben heverészve — egyetérteni.

Józsa Teréz

Görög Júlia rajza

Nem csupán a bakancs bírja

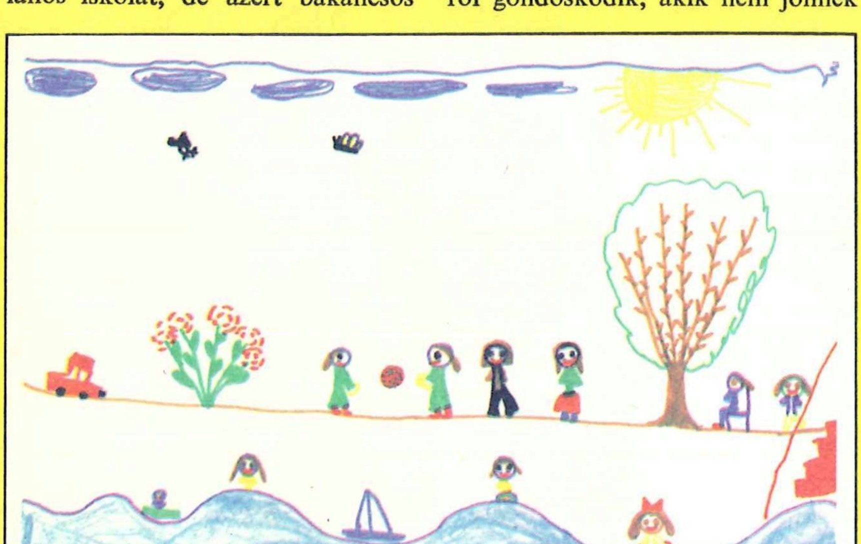

Lehetetlen félretenni
Számoljunk, mérjünk, méressünk!
A zsákolás nem népszokás
Kellemetlen percek
A Szovjetuniótól az NDK-ig
Csere-gyerek kéne

A **Gyenes János Általános Iskola** klubjainak köszönheti jó hírét. Az óbudai lakótelepen a Zápor utcai iskolában csak délelőtti tanítás folyik, de tanulni azért délután, sőt szombaton, vasárnap is lehet. Erre valók a napközis klubok, a szakklubok. A tucatnyi szakklub egyike a bakancsosoké, akik szeretnek kirándulni. Mi tagadás, csak a bakancs bírja télen-nyáron a kilométereket, és természetesen a bakancs viselője, ha már megedződött.

Bakancsosnak lenni nem könnyű, de remek mulatság. Van, aki testvére révén, már óvodás korában elkezdi. Olyan is akad, aki befejezte az általános iskolát, de azért bakancsos marad. A túracipőt és vele a sok-sok váratlan élményt, vidám órát nem lehet csak úgy félretenni.

A bakancsosok vezetője **Horváth László,** aki igazgatóhelyettesként a többi szakklub munkájáért és a napközi klubfoglalkozásaiért is felelős. Neki és a többi bakancsosnak segítenek a tanár munkatársak. **Vörös Károly** igazgató szívesen kíséri el a gyerekeket felfedező útjaikra, **Kleszky Katalin,** hegymászó és síbajnok, a gyerekek élő példaképe, örökös túravezető; **Szabó Eszter** a fő játékmester, **Kocsis Miklós** a múzeumi tárlatvezető. **Mészáros Ibolya** hozzáértő vöröskeresztesekről gondoskodik, akik nem jönnek zavarba, ha túra közben nekimegy valakinek egy figyelmetlen, goromba bokor. Horváth László sorolja a neveket tovább. Tanárokét, szülőkét, akik nélkül, bizony, mozdulni is alig tudnának, mert a Bakancsosok klubja már 258 tagot számlál.

Az egész társaság részt vesz a Tájak, korok, múzeumok című országos mozgalomban. Kezdetben, hat éve, tizenöten húztak bakancsot. Mostanában 30—40 tagú csoportokban indulnak el valamennyien országot-világot látni.

Az iskolában hagyományos a kétnapos karácsonyi vásár. Előtte készül a vásárfia, utána gyűlik a pénz a közös kasszába. Ugyanoda kerül a papír- és üveggyűjtésből szerzett jövedelem és a kerületi tanács adománya.

A legszigorúbb télben is ki-kiruccannak hétvégén a bakancsosok. Némely szombaton és vasárnap a csúcshegyi üdülőben tanyáznak. Sportolnak, zenét hallgatnak, ismerkednek a legközelebbi úticél nevezetességeivel. Készülődnek a nagy, nyári utazásokra. Legutóbb a másodikos Takács Rita is velük tartott. Énekelni, múzeumba járni ugyan nem szeret, de teríteni már tud, és nem fárad el a gyaloglásban. A bátyja, Laci negyedikes. „Mikor kicsi voltam, én is untam a múzeumot."

A bakancsosok közé az állhat, aki

1, az úttörőév kezdetétől május 15-ig 400 kg papírt vagy hasonló értékű üveget gyűjt,

2, legalább öt nagyobb, öt kilométernél hosszabb túrán vesz részt,

3, elnyeri a Tájak, korok, múzeumok mozgalmának bronz vagy ezüst fokozatát,

4, megszerzi két szakkollégium jelvényét.

A szakkollégiumokban bárki foglalkozhat zenével, irodalommal, képzőművészettel, tanulhat síelni, jógázni, ismerkedhet a hegymászás fortélyaival, célba lőhet, gyűjthet érmet, pénzt, bélyeget, reprodukciót és tanulhat nyelveket.

Tordai Zsófi nyugodt, magabiztos hetedikes. A klubban brigádvezető. Rita és a harmadikos Balogh Jutka az ő brigádjába kéredzkedett. A nagyokkal együtt nekik sem túl nehéz a papírgyűjtés, Zsófi meg táborozáskor pótolja a mamát. Lefekteti a kicsiket és olykor az öltözködésben is segít. Különösen, ha eltűnik egy zokni vagy tréningfelső. Mert ilyesmi megesik. Nem a föld nyeli el a széjjel hagyott holmikat, hanem egy zsák. A zsákolás bakancsos szokás. Valaki körbejárja a tábort és a szerte heverő ezt-azt zsákjába gyűjti. Mindenki megérti a játékos figyelmeztetést: tartsd rendben a holmidat!

Akik a belépés négy pontban meghatározott feltételeit teljesítik, pontgyűjtésben versenyeznek tovább. Az újabb pontok száma dönti el, ki, melyik táborban érdemel ki magának helyet.

A bakancsos szülők hatvan órát dolgoznak az iskoláért. Akad kétkezi munka, vállalhatják gyermekcsoportok kísérését, szervezhetnek gyárlátogatást és részt vehetnek az egy család — egy őrs (vagy raj) mozgalomban. Az iskola munkának tekinti a szülők bírálatait és javaslatait is.

Az értékelést a gyerekek közösen végzik. Az önértékelés nem kötelező. A verekedés, durvaság tilos. Ha előfordul, a kakaskodónak szembe kell néznie társaival, 30—40 gyerek elé kell állnia, középre, az őt körbeülők szemének kereszttüzébe. A gyerekek véleményét fegyelmezetten meg kell hallgatnia, kérdéseik elől nem térhet ki. Nem hallgattathat el senkit, nem mondhatja: mi közöd hozzá?!

Legfrissebb úti élményük a Szovjetunió: márciusban Kárpát-Ukrajnában jártak. Még ebben a hónapban Aggtelek közelébe mennek egy kis nyári felkészülésre, mivel a krumplihámozás, sátorverés, tűzrakás, főzés is tananyag bakancsoséknál. Június elején egy napra kirajzanak a hajógyári szigetre: „Megnézzük, milyen is az, amikor valamennyien együtt vagyunk." A nyári hónapokban Bulgáriába 40-en, Romániába 40-en, Csehszlovákia—NDK-beli táborozásra 50-en jutnak el az idén.

— Örömmel építenék ki cseregyerek kapcsolatot vidéki, falusi iskolával — mondja Horváth László. — Úgy tíz-tizenöt gyerekünk cserélhetne lakhelyet egy időre. A lakótelepiek soha nem etetnek kismalacot, nem simogatnak nyulat, nem látnak naposcsibét. Ha falun töltenének néhány munkáshétköznapot, gondolom, jobban becsülnék a mezőgazdasági munkát és az asztalra kerülő betevőt.

Bizonyára. A vidéken élő gyereknek sem árt megismerkednie a városi élet, pontosabban a fővárosi-lakótelepi élet mindennapjaival. Reméljük, akad jelentkező, aki a szervezés rá eső gondját-baját vállalja. Horváth László, természetesen, vállalja. Mindig vállalja.

— Nekem várnom kellett arra, hogy gyerekek közé kerülhessek.

Munkásból lett tanár. Munkaidejében, szabad idejében egyaránt gyerekek között van. Nála nincs intő, üzenet. Felveszi a telefont vagy elmegy látogatóba. A szülők a több mint fél évtizedes munka után már elhiszik, hogy neki és az iskolának fontos az ő fiuk-lányuk sorsa. A gyerekek meg érzik.

Józsa Teréz

A rajzokat
Kőszegi Viktória és **Vámos Rita**
készítették, Pomáz, 1. sz. Ált. Isk.

Dobra verjük

Őrsök a környezetért. A tapolcai járás úttörői és kisdobosai őrzik, gondozzák szűkebb hazájukat, a Balaton mellékét. Szentantalfán, Révfülöpön, Zánkán és Szepezden környezetvédelmi őrsöket alakítottak. A felnőttekkel közösen vigyáznak a környék rendjére, tisztaságára. Jelzik a veszélyeket. Elvállalták a turistautak és a források körzetének rendben tartását. Vállalkozásukhoz gratulálunk és sok sikert kívánunk. Fáradozásukkal nem csupán járásuknak, megyéjüknek szereznek örömet.

Éneklő kisdobosok. Hazánkban a karéneklésnek messzi időkbe visszanyúló hagyománya van. Különösen örülünk tehát, ha a legkisebbek között találjuk e szép hagyomány folytatóit. Sopronból érkezett a hír: a Liszt Ferenc Művelődési Központ kamaratermében éneklő kisdobos rajok mutatkoztak be, tizenhárom csoportban. A három legkiválóbb (sorrendben) a Munkásőr úti iskola Barátság raja, a Hunyadi úti iskola (zenei tagozatos) Petőfi raja és a hegykői iskola Béke raja újabb szereplési lehetőséghez jutott. A megyei versenyben ismét megmutathatták tudásukat, dalos kedvüket. Gratulálunk a legszebben éneklő kisdobos rajoknak.

Két kisdobos Kecskeméten. Mi volt a nevezetessége a Kecskeméten megrendezett helytörténeti vetélkedőnek? Az, hogy igen gondosan előkészítették: a Petőfi Népe Úttörőélet című rovatában két hónapon át rendszeresen közölt fejtörő játékokat, s a gyerekek játszva tanulhatták meg városuknak és környékének nevezetességeit, szórakozva ismerkedtek meg kincseivel, büszkeségeivel. S egy nem várt öröm: két tassi kisdobos is bátran elindult, hogy a nagyokkal vetélkedjék. Szereplésükért mindketten, Gáspár Rita és Szendi Gabriella könyvjutalmat kaptak.

Vajon kivirágzik? Kiskőrösön a Petőfi Sándor Úttörőcsapat egy nagy-nagy fát készített. Azt a fát iskolájuk zsibongójába állították kartonpapírból, tenyérnyi, zöld levelekkel. A levelek az egy-egy hónapra szóló feladatokat, tennivalókat rejtik. Amelyik rajnak sikerül megbirkóznia munkájával, az levelét virágra cserélheti. Remélik, a mozgalmi év végére kivirágzik a csapatfa. Mi is bízunk benne.

Lebegő lepkék: mellékletünk elkészítésének leírása. A kivágott lepkéket hajtsátok félbe úgy, hogy a színes felük kerüljön kívülre. A szürke testet a szaggatott vonalak mentén hajtogassátok meg és középen ragasszátok össze. A szárnyak közepén található 2 × 4 kis fekete pettyet szúrjátok át tűvel, így megkapjátok a fehér félen azt a helyet, amelyre az A-val jelzett rögzítő csíkot felragaszthatjátok. (Lásd a mintarajzot!) — Vegyetek egy 46 cm hosszú hurkapálcát, annak a két végére függesszétek a két nagy lepkét úgy, hogy a cérnát átdugjátok a rögzítő csíkon. Nagyon pontosan mérjétek ki a pálca közepét, s onnan rögzítsétek 18 cm hosszúságban a következő 21 cm-es hurkapálcát, melynek a végére kerülnek a kisebb lepkék. Ha ez megvan, keressetek alkalmas helyet, ahonnan szabadon függhet a kis lepkecsapat. A felső hurkapálca közepétől függesszétek a kívánt magasságba. Fontos, hogy nagyon pontosan mérjétek ki a kellő távolságokat (méreteket a rajzon megadtuk), hogy egyensúlyban legyenek. Így a legkisebb szellőre vígan forognak, lebegnek.

Thuróczy Mária

Poszterek

Szobánk falán pompás
poszter látható,
zöld és sűrű fák közt
szinte ring a tó.
Kint ragyog a nyár már.
Hívnak fák, hegyek,
várnak rám az erdők, —
élő poszterek.
Mézes illat lebben
hárson, tölgyesen.

Holnap kint leszek az
élő poszteren!

Kedves Pocak! Nagy gondban vagyok! Tegnap hoztam anyukámnak egy csokor virágot. Tuspaca Péternek nagyon tetszett a nárcisz, a tulipán, meg

a gyöngyvirág. Mégis egy idő múlva elszontyolodott.
– Úgy szeretnék egy fekete virágot... – Mit csináljak?
Szerintem fekete virág nincs. Írj! Coffi.

Kedves Coffi! Én láttam már fekete tulipánt, de az sem volt koromfekete. Azt tanácsolom, fessél neki virágot fekete festékkel, vagy tussal! P.

Okos vagy, Pocak! Festettem fekete nárciszt, fekete tulipánt – de Tuspaca Péternek nem tetszett egyik sem. Akkor olyan, de olyan mérges lettem,

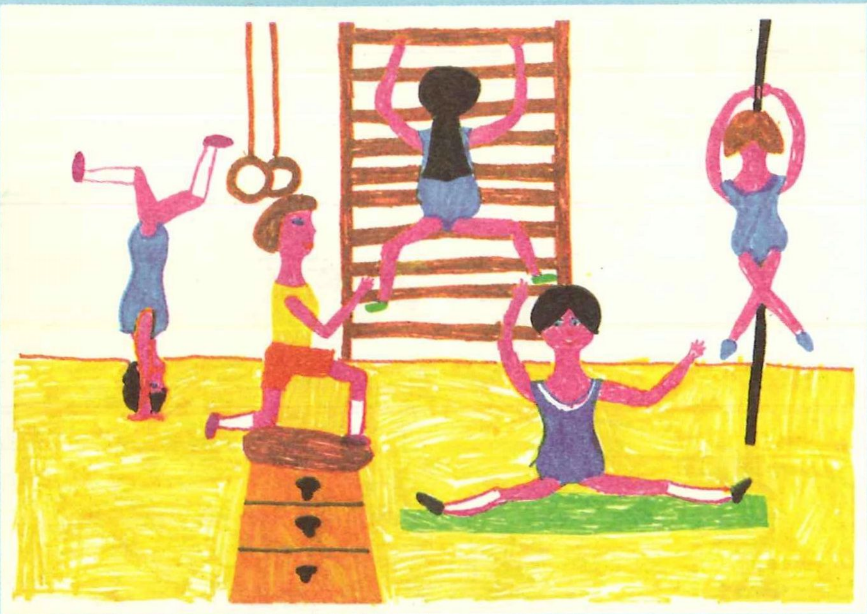
hogy odacsaptam az ecsetet a papírra. Csak úgy szórta a pacákat!!!
Tuspaca Péter megörült. Szárat rajzolt a pacáknak. – Ez az! Éppen erre gondoltam!
– Akkor most áruld el, miért kellett neked ez a fekete virág? – kérdeztem.
– Azért kellett, hogy neked adjam.
Anyák napja van, és nekem te vagy az anyukám. Tessék! – Így hát Tuspaca Pétertől tuspaca gyöngyvirágot kaptam.
Szívből örülök a fekete virágnak... Coffi

Marék Veronika munkája

Balogh Ádám
EZEK A HALÁLBA IS KÖVETNÉNEK. DE JÓ ÜGYET SZOLGÁLUNK? ROSSZABB A NÉMET, MINT A TÖRÖK! NEM LESZEK SOKÁIG A CSÁSZÁR KATONÁJA!
RÁKÓCZINAK SOK IGAZ KAPITÁNYRA LETT VOLNA SZÜKSÉGE A TAKTIKÁZÓ FŐURAK HELYETT. BÉRI BALOGH ÁDÁM ILYEN VOLT. FIATALON A TÖRÖK ELLEN VITÉZKEDETT, MAJD CSOBÁNC VÁRÁBAN VOLT VAJDA.
A GYŐRVÁRI DIADALMAS ÜTKÖZETBEN MÁR RÁKÓCZI OLDALÁN VEZETTE A LOVASROHAMOT.

a nevem
HA MEGBÁNJA TÉVELYGÉSÉT ÉS ISMÉT A CSÁSZÁRT SZOLGÁL-JA, TÁBORNOK LEHET NÁLUNK, ÉS RÉGI BIRTOKAI MELLÉ ÚJAKAT IS KAP. NE SZOLGÁLJON BUKOTT ÜGYET!
A KURUC ÜGY NEM VESZETT EL! DE HA MÉGIS, AKKOR ÉN IS VELE PUSZTULOK. KÁR VOLT IDEFÁRAD-NIUK, GRÓF ÚR!
BALOGH ÁDÁMOT VISSZA AKARTÁK CSALNI A CSÁSZÁR SZOLGÁLATÁRA.
ÉSZAK FELŐL HEISTER, DÉLRŐL KREUZ. KÉSZ A HUROK
DE MI NEM DUGJUK BELE A FEJÜNKET, RIVIERE ÚR! INDULUNK KÖLESD FELÉ!
1708. SZEPTEMBER, KÖLESD. A CSÁSZÁRI SEREGGEL EGYESÜL-NI KÉSZÜLŐ SZERB SEREGET SZÉTVERIK A KU-RUC CSAPATOK.
GYŐZTÜNK, DE MENNYI ÁLDOZATTAL. HÁTUL HULLAT A TÁBOR. MEGÉRDEMLI! DE HOGYAN LESZ TOVÁBB?
NÉMETET, RÁCOT HAJTUNK, SEREGET SZAPORÍTUNK. AZ ÉLET MINDIG MEGY TO-VÁBB, ÉS A MI IGAZUNKÉRT!

Tornaóra
Avar Éva 4. oszt. tanuló munkája, Tatabánya, Mező Imre Ált. Isk.

Postafiók 100

Annyi ö t l e t érkezett, hogy azt hiszem, KISDOBOS-ötlet különszámot kellene kiadatnunk, hogy mind beleférjen! Lássunk sorjában néhányat, mely időszerű, tavaszi, és meg is valósítható! Itt van például **Varga Tünde** és **Szalkai Zsuzsanna** másodikos kisdobos levele (Pomáz, II. számú ált. iskola 2. a osztályának VUK őrse).

„Barátnők vagyunk és egyik nap kigondoltuk, szervezni kéne olyan ősi összejövetelt, amelyen megtisztogatnánk a környéket a szeméttől. Közöltük ezt az őrsvezetőnkkel, és legközelebbi találkozáskor eltávolítottuk az iskola udvaráról, de még a környékéről is a szemetet. Vajon nektek, kedves pajtások, eszetekbe jutott-e már ilyesmi? Ha még nem, nosza, kezdjetek, lássatok hozzá! Sok kisdobos sokra megy, meglátjátok!"

Ezzel teljesen egyetértünk, és azzal is, hogy nemcsak egy alkalommal, hanem állandóan kell tenni! Nagy ötlet, — és hozzá pofonegyszerű!

Valami hasonlót írt **Réti Annamária** is (Szigetszentmárton, Jókai Mór utca 34. 2318):

„A szigetszentmártoni 917. számú Bercsényi Miklós úttörőcsapat negyedikes kisdobosa vagyok. Nagyon szeretem új iskolánkat. Egy éve épült elemekből. Mindent megteszünk azért, hogy szép és tiszta maradjon. TISZTASÁG ÉS REND ŐRJÁRATOT szervezünk. *Arra törekszünk, hogy az iskolára és az ide járó gyerekekre is elmondható legyen az, hogy tiszta, rendes mindenki, a tanulásban igyekvő, segítőkész, ügyes, — egyszóval igazi kisdobos és úttörő! Van dicsőségtáblánk, és aki erre kerül, az jutalmat kap, pl. ingyenes mozijegyet, vetélkedőn vagy ügyességi versenyen részvételt, stb. Van egy faliújságunk, annak az a neve, mint a KISDOBOS hírrovatának: Dobra verjük! Erről mindenki tájékozódhat, mi éppen a legfontosabb, milyen verseny folyik, ki hol tart abban. Nagyon jó nálunk kisdobosnak és úttörőnek lenni!"*

Takács Sándor másodikos (Vásárosnamény III., Török Ignác u. 9. 4804) érdekes dolgokról számolt be:

„Ez évi kisdobos és úttörőmunkánk jelmondata a HASS, ALKOSS, GYARAPÍTS Kölcsey Ferenctől származik. Egyik szabad szombaton iskolánk kisdobosai ellátogattak nagy költőnk sírjához. A harmadikosok kis műsorral készültek. Mi virágot vittünk. Megnéztük az emlékházi kiállítást is. Jó dolog múzeumba járni."

Kovács Anikó úttörő (Berettyóújfalu, Bem u. 105. 4100) lapunk születésnapjára kis versben gratulált, és ezzel fejezte be:

„Mivel én lapjuknak hű olvasója vagyok,
minden hónapban Kisdobost akarok.
Ehhez sok ötlet és munka kell.
Kívánom, hogy sokszor 30 év is
sikerrel múljon el! Hurrá!"

Tavasszal szívesen kerékpároztok, — de vajon, hogy álltok a KRESZ-szel? **Suba Dániel** (Budapest, Álmos vezér tér 9. 1144.) következik:

„Szombat délelőtt háromnegyed tizenegy körül bringázni indultam. A Szentmihályi úton kerekeztem. Már éppen visszafelé jöttem, amikor egy faág beleakadt a lánckerékbe és beleszorult. Én pedig csúsztam az úttest felé. Eszembe jutott egy villanásnyi idő alatt, hogy ha nem tudok megállni, ott valami el is üthet! Ezt úgy akadályozhatom meg, ha a járdán esem el. Igen ám, de nem bírtam fékezni, sem a bringát eldönteni! Az úttestre csúsztam. Egy éppen arra tévelygő Trabant szerencsémre csak harmincas sebességgel tartott nekem. Még így is repültem egy-két métert. A fejemből ömlött a vér, és a hátam meg a lábam nagyon fájt. Ebből láthatjuk, hogy nemcsak el, hanem meg is ütött az autó! Tíz perc múlva már vijjogott a mentőkocsi és rendőrök kérdezgettek tőlem mindenféle furcsa dolgot. Röviden elmondtam az önéletrajzomat. Ebből látszott, hogy nincsen agyrázkódásom. Persze kórházba kerültem. A hármas kórterem négyes ágyát kaptam, az ablak mellettit. Jobbra tőlem egy fiú feküdt, a lábán több, mint 25 kg lógott. Közúton ütötték el, combnyaktörést és lábszárcsonttörést szenvedett. Szombattól szerdáig voltam bent. Anyu és Apu aggodalmaskodva jöttek be hozzám. Amikor most beszámolóm írom, a varratokat még nem szedték ki belőlem és még figyelnek, van-e rajtam elváltozás? Hát ez volt az én balesetem, melyhez hasonlót senkinek sem kívánok!"

Mi sem! Legyen Dani mindenre odafigyelő levele figyelmeztetés.

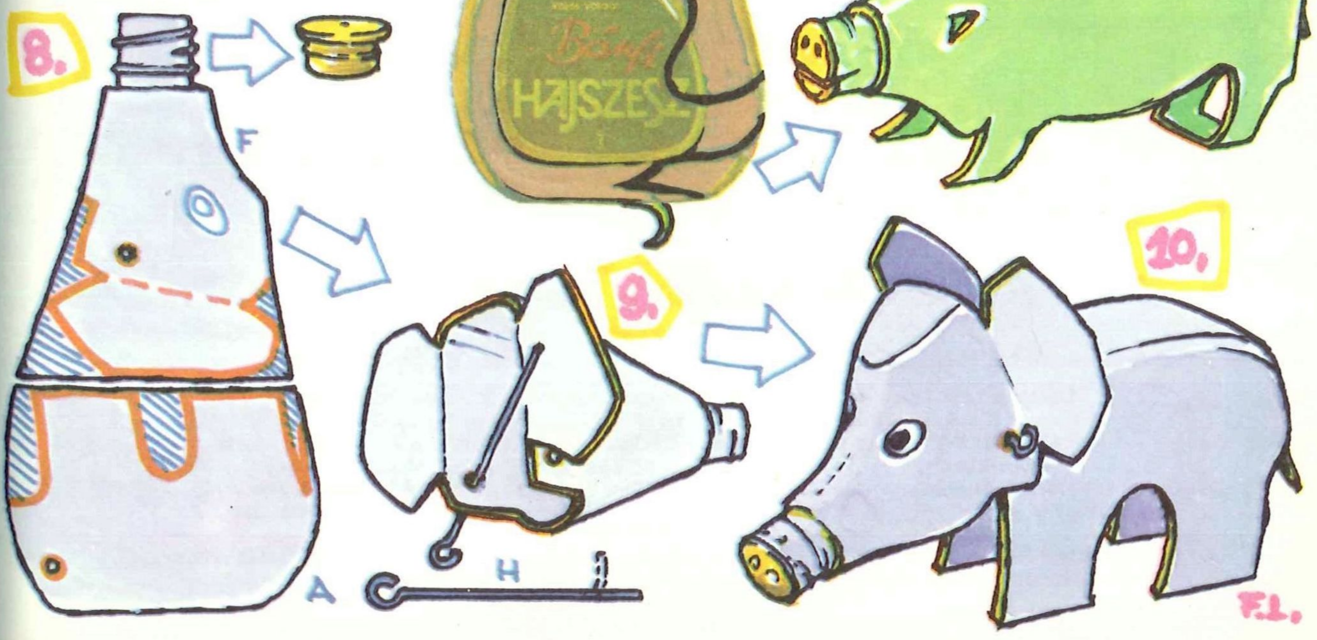
Ferkai Loránt: Esőálló játékszerek

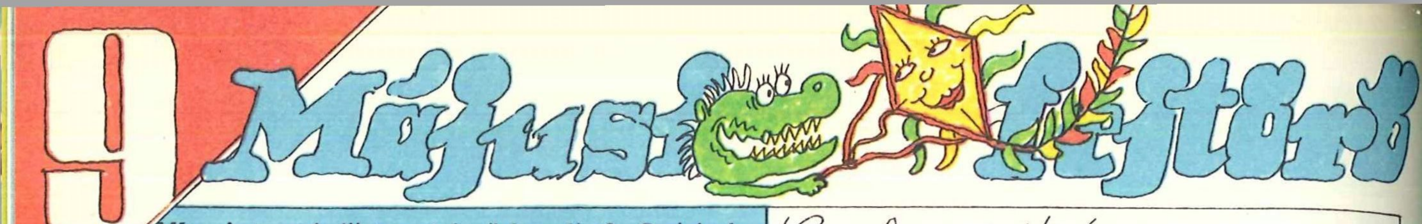
Némelyik flakon szinte kínálja, sugallja, mit csinálj belőle. Ilyenek az autósok által eldobált fagyállófolyadékos (1.), fékfolyadékos, samponos flakonok, különféle színekben. Csak le kell vágnod a felső részüket (2.), tökéletesebb kismozdony formát képzelni sem lehet. A kerekekhez (3.) hurkapálca tengelyt (T), rászúrt dugókat (D), s a dugókra ragasztott 3 cm átmérőjű orvosságos kupakot (K) szerelj össze (4.). A mozdonyhoz ugyanabból a flakonból vágott szeneskocsi (5.) készítése már nem okoz gondot; a másik darabból személykocsit vagy teherkocsit csinálhatsz.

A fura formájú, gyógynövényüzletben kapható hajszeszes (6.), habfürdős és samponos flakonok is különféle színekben tündökölnek. Leggyorsabban „Röfit" csinálhatsz belőle (7.), úgy, hogy filctoll-előrajzolás után körömollóval kivágod a rajz szerint, s kellőképpen hajlítgatod fülét, farkát, lábát.

Másik flakonból (8.) „Jumbó" lesz, a mozgatható fejű kiselefánt (10.). A flakont először két részre kell vágnod, a részekre rajzold a fejformát (F), és az „alvázat" (A), pontosabban a törzset a lábakkal. Kivágás után a füleket — meleg vízben puhítás után — hajlítsd jól széjjel (9.), majd mindkét részen szúrj két-két lyukat az őket összekapcsoló huzaldarab (H) részére. Röfihez hasonlóan orrszarvút és mackót, mozgatható fejjel bölényt vagy szarvast tervezhetsz, így egész szabadtéri állatkertet rendezhetsz be.

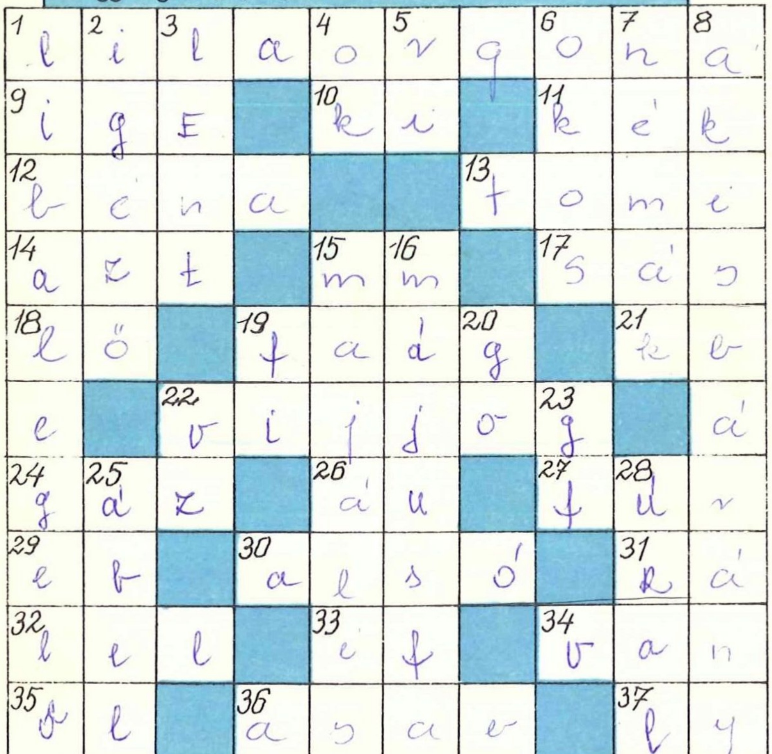

Keresztrejtvény

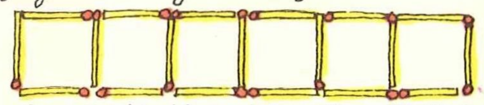
Vízszintes: 1. Illatos virág (két szó). 9. Cselekvést jelentő szó. 10. Nem be. 11. Égszín. 12. Mozgásképtelen. 13. Tamás becézve. 14. Mutatószó. 15. MM. 17. Vízi növény. 18. Puskát süt el. 19. Fa része. 21. Körülbelül. 22. A ragadozó madár így ad hangot. 24. Légnemű anyag. 26. Áru két vége. 27. Lyukat csinál (ék. hiba). 29. Kutya. 30. Nem felső. 31. Igekötő. 32. Talál. 33. IF. 34. Létezik. 35. Gyilkol (ék. hiba). 36. Névelővel maró folyadék. 37. Kettős betű.

Függőleges: 1. Libák etetésére szánt terület. 2. Bűvölő. 3. Alant. 4. Előidéző. 5. Sír. 6. Eszes. 7. Nem tudnak beszélni. 8. Névelővel a juh gyereke. 15. Májusi vigasság. 16. Május elsejére a lányos házak elé állították. 19. Fillér eleje. 20. Golyó kezdete. 22. VZ. 23. GF. 25. Fiúnév. 28. Szovjet hegység.

A keresztrejtvényből beküldendő: a vízszintes 1, függőleges 1, 8, 15, 16.

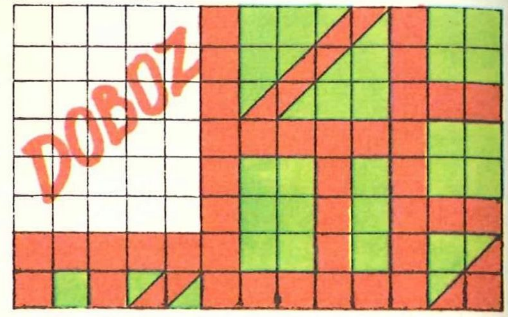

Gyufa-rejtvény

Hat négyzetet kirakhatunk így 19 gyufából. Rakjatok ki hat négyzetet 17 gyufából.

Rakodjel!

Laci zöld építőkockákat kapott egy szép dobozban. Kiborította őket és játék után szeretné visszarakni a dobozba. Segítsetek neki!

Hány magyar városnevet

rejtettünk el ebben a szövegben?

A TÖRÖK OMÁR OMNIBUSZON UTAZOTT. MELLETTE EGY FÉLSZEG EDÉNYKERESKEDŐ ÜLT. ELHATÁROZTA, HOGY NEM VESZ PRÉMES KABÁTOT, HISZEN TESTVÉRE SEM VETT. A BOLTOK AJTAJÁN ÁT LÁTTA TALÁN, HOGY EGY KABÁT A SZÉKEN FEKSZIK.

Egy zacskó cukor

Nézd mennyi cukor van ebben a zacskóban — mondta Pali — van ez ötven szem is! Tévedsz — mondta Piri —, ha egyet megennél belőle és a maradékot kétszer vennéd, akkor lenne ötven. Hány szem cukor volt a zacskóban?

Figyelem! Május 31-ig adjátok postára a márciusi, áprilisi és májusi megfejtéseket, a hozzátartozó számokkal együtt. Kérjük, tüntessétek fel a levélen, hányadikosok vagytok, mert a könyvjutalmat lehetőség szerint korotoknak megfelelően válasszuk ki. Júniusi számunkban közöljük az egész évi helyes megfejtéseket, ezért csak a május 31-ig beérkezett leveleket értékeljük.

kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetségének gyermeklapja XXXI. évf. 5. sz.
Szerkesztő: Kelemen Sándor
Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, Budapest, Postafiók 100. 1502 Telefon: 660-162
Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: dr. Petrus György
Kiadóhivatal: Budapest VI., Révay u. 16. 1374 Telefon: 116-660. Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben
és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI) Budapest V., József nádor tér 1., 1900 közvetlenül
vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámlára.
Megjelenik évenként tíz alkalommal.
Előfizetési díj 1 évre 55,— Ft, I. félévre 33,— Ft, II. félévre 22,— Ft, negyedéves előfizetés nincs.
Készült a Kossuth Nyomdában. 82.2006. Felelős vezető: Bede István vezérigazgató
INDEX: 25.442
HU ISSN 0450-3287
Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
A címoldal **Békés Rozi**, a hátsó címoldal **Vida Győző** munkája.

Vida Győző rajza

Ára: 5,50

Nemes Nagy Ágnes
Akácfa

Akácfa, akácfa,
sárga lombot hullató.
Kezemre, kezemre,
mintha hullna sárga hó.

Mintha hullna sárga hó,
csakhogy el nem olvadó,
járdaszélen nagy kupacban
színaranyként csillogó.

Hogyha belegázolok,
hogy zizeg és hogy ropog!
Mit csinálsz te? — kérdik.
Járok, járok sárga hóban,
színaranyban,
térdig.